

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Gramatyka współczesnego języka białoruskiego - morfologia

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia wschodniosłowiańska		Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność filologia białoruska		Kod zajęć 09FWSBELS.1CP.06351.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Neofilologii		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Anna Żebrowska		
Prowadzący zajęcia	Anna Żebrowska		
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 15, Zaliczenie z oceną - Konwersatorium: 15, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 4
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 15, Egzamin - Konwersatorium: 15, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie z podstawowymi informacjami dotyczącymi morfologii języka białoruskiego, w szczególności z podstawowymi terminami z zakresu morfologii samodzielnych i niesamodzielnych części mowy.
C2	Przekazanie wiedzy o kategoriach gramatycznych poszczególnych części mowy w języku białoruskim oraz wykształcenie umiejętności ich wyodrębniania w tekstach.
C3	Przygotowanie studentów do analizy morfologicznej poszczególnych części mowy w zdaniach.
C4	Kształtowanie i rozwijanie umiejętności rozpoznawania odmiennych i nieodmiennych części mowy i ich właściwy opis morfologiczny.
C5	Rozwijanie umiejętności posługiwania się źródłami bibliograficznymi i doskonalenie umiejętności pisania opracowań naukowych.
C6	Kształtowanie i rozwijanie aktywności oraz wytrwałości studentów w wykonywaniu zadań oraz efektywnej organizacji swojej pracy.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza i umiejętności z zakresu morfologii języka polskiego oraz ogólna wiedza językoznawcza.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna miejsce i znaczenie morfologii w systemie gramatycznym języka białoruskiego oraz podstawowe terminy z zakresu morfologii dotyczące samodzielnych i niesamodzielnych części mowy.	FWS_K1_W02, FWS_K1_W03, FWS_K1_W04, FWS_K1_W05	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Projekt, Prezentacja multimedialna
W2	charakteryzuje kategorie gramatyczne poszczególnych części mowy.	FWS_K1_W02, FWS_K1_W03, FWS_K1_W04, FWS_K1_W05	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Projekt, Prezentacja multimedialna
W3	rozpoznaje i charakteryzuje wyrazy odmienne i nieodmienne.	FWS_K1_W02, FWS_K1_W03, FWS_K1_W04, FWS_K1_W05	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Projekt, Prezentacja multimedialna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	prawidłowo analizuje w zdaniach poszczególne części mowy z uwzględnieniem ich kategorii gramatycznych.	FWS_K1_U05, FWS_K1_U07, FWS_K1_U08	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
U2	korzysta ze źródeł bibliograficznych w języku białoruskim i polskim.	FWS_K1_U02, FWS_K1_U03	Egzamin pisemny, Projekt, Prezentacja multimedialna
U3	przygotowuje pracę roczną lub prezentację multimedialną z zakresu morfologii współczesnego języka białoruskiego.	FWS_K1_U12, FWS_K1_U13, FWS_K1_U14	Projekt, Prezentacja multimedialna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U4	stosuje zdobytą wiedzę w kształtowaniu i wzbogacaniu wypowiedzi ustnych i redagowaniu prac pisemnych z uwzględnieniem poprawności gramatycznej wypowiedzi.	FWS_K1_U12, FWS_K1_U13	Kolokwium ustne, Projekt, Prezentacja multimedialna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów /-a do efektywnej organizacji swojej pracy, aktywności i wytrwałości w realizacji powierzonych zadań w celu doskonalenia posiadanej wiedzy i umiejętności.	FWS_K1_K01, FWS_K1_K05, FWS_K1_K06	Kolokwium ustne, Projekt, Prezentacja multimedialna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Miejsce morfologii w gramatycznym systemie języka. Pojęcie znaczenia, formy i kategorii gramatycznej. Samodzielne i niesamodzielne części mowy i relacje między nimi.	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Konwersatorium
2.	Rzeczownik jako część mowy. Kategorie gramatyczne i klasy rzeczowników. Typy deklinacji rzeczowników w języku białoruskim. Podstawowe informacje dotyczące słowotwórstwa rzeczowników. Zjawisko substantywizacji.	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Konwersatorium
3.	Przymiotnik jako część mowy. Kategorie gramatyczne i klasy przymiotników w języku białoruskim. Stopniowanie przymiotników. Pełne i krótkie formy przymiotników. Podstawowe informacje dotyczące słowotwórstwa przymiotników.	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Konwersatorium
4.	Liczebnik jako część mowy. Kategorie gramatyczne i klasy liczebników. Związek syntaktyczny liczebników z rzeczownikami.	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Konwersatorium
5.	Zaimek jako część mowy. Klasy zaimków, ich charakterystyka i odmiana.	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Konwersatorium
6.	Czasownik jako część mowy. Forma bezokolicznika. Kategorie gramatyczne czasowników w języku białoruskim. Czasowniki bezosobowe i kategoria stanu. Podstawowe informacje dotyczące słowotwórstwa czasowników. Rodzaje imiesłówów w języku białoruskim.	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Konwersatorium
7.	Przysłówek jako część mowy. Klasy przysłówków. Podstawowe informacje dotyczące słowotwórstwa przysłówków. Stopniowanie przysłówków.	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Konwersatorium
8.	Przyimek jako niesamodzielna część mowy. Użycie przyimków i ich budowa.	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Konwersatorium
9.	Spójnik jako część mowy. Klasyfikacja spójników i ich funkcje syntaktyczne.	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Konwersatorium
10.	Partykuła jak część mowy. Klasyfikacja partykuł i ich użycie.	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
11.	Wykrzyknik jako część mowy. Klasyfikacja wykrzykników i ich użycie.	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Konwersatorium
12.	Praca roczna lub prezentacja multimedialna z zakresu morfologii.	U2, U3, U4, K1	Wykład, Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Semestr 3

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień
Konwersatorium	Praca z tekstem, Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych), Metoda ćwiczeniowa

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	- znajomość zagadnień omawianych w trakcie zajęć - znajomość literatury przedmiotu (*wybrane pozycje i fragmenty wskazane przez prowadzącego zajęcia) - zaliczenie kolokwium semestralnego Kryteria oceniania kolokwium ustnego: ocena: bardzo dobry (5,0) dostateczna, wyczerpująca odpowiedź na trzy zadane pytania wypowiedź świadcząca o doskonałym rozumieniu omawianych zagadnień oraz umiejętności samodzielnego myślenia i wyciągania wniosków wypowiedź językowo nienaganna, płynna, nasyciona terminologią z zakresu przedmiotu ocena: dobry plus (4,5) prawidłowa odpowiedź na trzy zadane pytania wypowiedź świadcząca o dobrym rozumieniu omawianych zagadnień oraz umiejętności samodzielnego myślenia i wyciągania wniosków wypowiedź językowo poprawna, płynna, z użyciem odpowiedniej terminologii z zakresu przedmiotu drobne braki w wypowiedzi ocena: dobry (4,0) poprawna odpowiedź na trzy zadane pytania wypowiedź świadcząca o dobrym rozumieniu omawianych zagadnień oraz umiejętności samodzielnego myślenia i wyciągania wniosków wypowiedź językowo poprawna, świadcząca o znajomości podstawowych terminów naukowych z zakresu przedmiotu braki i błędy w wypowiedzi ocena: dostateczny plus (3,5) poprawna odpowiedź na dwa zadane pytania lub częściowa odpowiedź na trzy pytania wypowiedź częściowo świadcząca o rozumieniu omawianych zagadnień, a częściowo odtwórcza, świadcząca o wyuczeniu się treści „na pamięć”, trudności z formułowaniem wniosków wypowiedź chaotyczna, pozbawiona płynności, braki w zakresie znajomości podstawowej terminologii braki i częste błędy w wypowiedzi ocena: dostateczny (3,0) poprawna odpowiedź na dwa zadane pytania lub częściowa odpowiedź na trzy pytania wypowiedź w dużym stopniu odtwórcza, świadcząca o wyuczeniu się treści „na pamięć”, a nie rozumieniu zagadnień, trudności z formułowaniem wniosków wypowiedź chaotyczna, pozbawiona płynności, poważne braki w zakresie znajomości podstawowej terminologii braki i poważne błędy w wypowiedzi ocena: niedostateczny (2,0) niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi na dwa spośród trzech pytań wypowiedź świadcząca o przyswojeniu wiedzy w stopniu niewystarczającym dla uzyskania oceny dostatecznej nieprzystąpienie do zaliczenia

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	- regularne uczęszczanie na zajęcia (dopuszcza się 1 nieuzasadnione nieobecności w semestrze), - systematyczne przygotowywanie na zajęcia, - aktywny udział i zaangażowanie w trakcie zajęć, - znajomość literatury przedmiotu (*wybrane pozycje i fragmenty wskazane przez prowadzącego zajęcia) - pozytywne oceny z testów i kolokwίων na min. 60% punktów (student ma prawo do poprawy ocen z testów i kolokwίων) Kryteria oceniania: - bardzo dobry (bdb; 5,0): przynajmniej 92% - dobry plus (+db; 4,5): przynajmniej 84% i mniej niż 92% - dobry (db; 4,0): przynajmniej 76% i mniej niż 84% - dostateczny plus (+dst; 3,5): przynajmniej 68% i mniej niż 76% - dostateczny (dst; 3,0): przynajmniej 60% i mniej niż 68% - niedostateczny (ndst; 2,0): poniżej 60%

Semestr 4

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień
Konwersatorium	Praca z tekstem, Rozwiązanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych), Metoda ćwiczeniowa

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	- znajomość zagadnień omawianych w trakcie zajęć - znajomość literatury przedmiotu (*wybrane pozycje i fragmenty wskazane przez prowadzącego zajęcia) - ocena pozytywna na egzaminie końcowym Kryteria oceniania: - bardzo dobry (bdb; 5,0): przynajmniej 92% - dobry plus (+db; 4,5): przynajmniej 84% i mniej niż 92% - dobry (db; 4,0): przynajmniej 76% i mniej niż 84% - dostateczny plus (+dst; 3,5): przynajmniej 68% i mniej niż 76% - dostateczny (dst; 3,0): przynajmniej 60% i mniej niż 68% - niedostateczny (ndst; 2,0): poniżej 60%
Konwersatorium	- regularne uczęszczanie na zajęcia (dopuszcza się 1 nieuzasadniona nieobecność w semestrze) - systematyczne przygotowywanie do zajęć - aktywny udział i zaangażowanie w trakcie zajęć - znajomość literatury przedmiotu (*wybrane pozycje i fragmenty wskazane przez prowadzącego) - przygotowanie pracy semestralnej lub prezentacji multimedialnej - pozytywne oceny z testów i kolokwίων na min. 60% punktów (student ma prawo do poprawy ocen z testów i kolokwίων) Kryteria oceniania: - bardzo dobry (bdb; 5,0): przynajmniej 92% - dobry plus (+db; 4,5): przynajmniej 84% i mniej niż 92% - dobry (db; 4,0): przynajmniej 76% i mniej niż 84% - dostateczny plus (+dst; 3,5): przynajmniej 68% i mniej niż 76% - dostateczny (dst; 3,0): przynajmniej 60% i mniej niż 68% - niedostateczny (ndst; 2,0): poniżej 60%

Literatura

Obowiązkowa

1. Бадзевіч З.І., Русак В.П і інш., Сучасная беларуская мова. Марфалогія: дапаможнік, Мінск 2018.
2. Беларуская граматыка, ч. 1., Фаналогія. Арфаэпія. Марфалогія. Словаўтварэнне. Націск, рэд. М.В. Бірыла, П.П. Шуба, Мінск 1985.
3. Беларуская мова, ч.1, Фанетыка. Арфаэпія. Графіка. Арфаграфія. Лексікалогія. Фразеалогія. Марфемная будова слова і словаўтварэнне. Марфалогія, рэд. Л.М. Грыгор'ева, Мінск 2004.
4. Плотнікаў Б.А., Антанюк Л.А., Беларуская мова. Лінгвістычны кампендыум, Мінск 2003.
5. Самусевіч В.М., Сучасная беларуская мова: Марфалогія, Мінск 2007.
6. Сучасная беларуская літаратурная мова: вучэбны дапаможнік, рэд. Д.В. Дзятко, Мінск 2017.

Dodatkowa

1. Нямковіч Н.М., Сучасная беларуская літаратурная мова. Марфалогія, Мінск 1997.
2. Цыбульская С.І., Беларуская мова. Марфалогія: тэорыя і практыкаванні, Мінск 2014.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Semestr 3

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Konwersatorium	15
Przygotowanie do zajęć	15
Czytanie wskazanej literatury	35
Przygotowanie do zaliczenia	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 100
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Semestr 4

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Konwersatorium	15
Przygotowanie do zajęć	15
Czytanie wskazanej literatury	30

Przygotowanie prezentacji multimedialnej	15
Przygotowanie projektu	15
Przygotowanie do zaliczenia	20
Przygotowanie do egzaminu	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 135
Liczba punktów ECTS	ECTS 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FWS_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do stałej aktualizacji wiedzy i umiejętności w kontekście wykonywanego zawodu
FWS_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania się aktywnością i wytrwałością w wykonywaniu zadań oraz realizacji projektów
FWS_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do efektywnej organizacji pracy swojej oraz innych, określania jej priorytetów oraz stopnia zaawansowania
FWS_K1_U02	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę z wykorzystaniem tradycyjnych i multimedialnych źródeł informacji (m.in. słowników, leksykonów, korpusów językowych) w języku polskim i języku /-ach właściwych dla specjalności studiów
FWS_K1_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z różnych źródeł w języku polskim i języku /-ach właściwych dla specjalności studiów
FWS_K1_U05	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać, oceniać procesy i zjawiska językowo-komunikacyjne oraz literackie w zakresie obszaru wschodniosłowiańskiego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego na podstawie uzyskanej wiedzy, a także posługując się poznanymi metodami i narzędziami, wykorzystywanymi w badaniach filologicznych
FWS_K1_U07	Absolwent/ka potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg konkretnych zjawisk językowo-komunikacyjnych i literacko-kulturowych, a także ich wzajemne powiązanie i przenikanie się
FWS_K1_U08	Absolwent/ka potrafi posługiwać się głównymi teoriami z zakresu języka i literatury paradygmatami badawczymi w typowych sytuacjach językowo-komunikacyjnych i społecznych
FWS_K1_U12	Absolwent/ka potrafi przygotować typowe prace pisemne w języku polskim oraz języku /-ach właściwych dla specjalności studiów
FWS_K1_U13	Absolwent/ka potrafi w polskim i języku /-ach właściwych dla specjalności studiów przygotowywać, formułować i opracowywać prace akademickie z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz komparatystyki literacko-kulturowej, posiadające właściwą strukturę, kompozycję, argumentację z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz zawierające krytyczny osąd koncepcji zastanych i/lub przedstawiające autonomiczne propozycje nowych ujęć
FWS_K1_U14	Absolwent/ka potrafi przygotować wystąpienia ustne w języku polskim i języku/-ach właściwych dla specjalności studiów dotyczące zagadnień z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz kontekstów kulturowych
FWS_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe tematy, pojęcia i zagadnienia z zakresu badań nad językiem, literaturą i kontekstami kulturowymi wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub obszaru języka niemieckiego
FWS_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe teorie i metodologię badań językoznawczych, literaturoznawczych oraz komparatystycznych literacko-kulturowych wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego
FWS_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie treść, formę i funkcję podstawowej terminologii z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego
FWS_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie tematykę ogólną z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego